ئایا ساندەرز دەبێتە قازە رەشەکەی ئەمەریکا؟...عەلی مەحمود محەمەد

تیۆری قازی رەش ئەگەر بەتەمای بیت بۆت دەرچێت نەگبەتییەو دەبێت هەر چاوەڕوان بیت نەخوازەلا لە ئەمەریکاش, لێ ساندەرز بە ئیرادەوە جەنگ لە هەمبەر گەورەکان دەکات بۆ ئەوەی بگات بە قازی رەش, کە جیهانی دیلمۆن و یەکسانی لە ژێر پەڕو باڵەکەی خۆیان شاردۆتەوە.دوا راپرسی رۆژی چوارشەمە 19ی فیبریەوەری رۆژنامە بەناو بانگەکانی واشنتۆن پۆست و ئای بی سی نیوز دەریدەخەن , بیرنەر ساندەرز لە پێشەوەی کاندیدەکانی پارتی دیموکراتە بۆ پۆستی سەرۆك کۆمار ب□ ه□□نانی 32% ی دەنگەکانی بەربژێرەکانی پارتەکەی, بایدن17%, بلمبۆرگ 14%و ئەلیزابیس وارین 11% و ….هاوکات ساندەرز بە 30% لە پێشی هەمووانەوەیە بۆ سەرکەوتن بەسەر ترامپدا, بایدن 19%, بلمبۆرگ18% و …. لە لایەکی ترەوە لە نوێترین راپرسی ناو دیموکراتەکاندا کە سی بی ئێس و ئێن پی ئاڕ ئەنجامیان داوە , ساندەرز ب□ ه□□نانی رێژەی 35% لە هەرێمی نیڤادا سەردەکەوێت, وە دووەم دەبێت لە هەرێمی کارولینا بە رێژەی 20% , وە 46%ی باڵی پێشکەوتنخوازی دیموکراتەکان دەنگی پێ دەدەن, ئەلیزابیس وارین 19%, هاوکات 41%ی پیاوان و 24%ی ژنان دەنگدەری ئەون, وە 54%ی گەنجانی کەمتر لە 45 ساڵ و 13%ی پیرەکان دەنگی پێ دەدەن, کەواتە ساندەرز نوێنەری داهاتوو وە گەنجانە, لەم هەلمەتەدا کڵپەی ژێر خۆڵەمێشەکە دانامرکێتەوە.

سەرەکوتنی ساندەرز لە راپرسیەکان پێش کۆمارییەکان دیموکراتەکان بە تایبەتیش باڵی ۆڵستریتی ناو دیموکراتەکان پێیان هەزم ناکرێت , بۆیە بە پەلە بلۆمبۆرگی جولەکەی خاوەند 68,9 ملیار دۆلاریان هێنایە پێشەوە بۆ ئەوەی بیکەنە لەمپەرێکی بەهێز لەبەردەم دەرچوونی , دوو جوو بە دو جیهان بینی و دیدی جیاوە لە مەیدانن, ئەوان پێیان وایە سەرمایەی بلۆمبۆرگ کە 23 جار زیاترە لە ترامپ, سەرکەوتنیان بۆ دەگەڕێنێتەوە, سەرکەوتنیان دەکات بە دوو, هەم ساندەرزی چەپگەرایان لە کۆڵ دەکاتەوە, هەمیش ترامپ و کۆشکی سپیان بۆ دەگەرێنێتەوە.موئەسەسەی سیاسی دیموکراتەکان و سەرمایەداران و باڵی راستی دیموکراتەکان بەهەموو هێزیانەوە بەرەو روی ساندەرز بونەتەوە, ئەویش پەیگیرانە بێ سڵەمینەوە لە جەنگە سیاسی□ک□ی

بەردەوامە, سەرکردەکان دیموکرات دەرچوونەوەی ترامپ بە باشتر دەزانن لە کاندیدکردنی ساندەرز بەهۆی ترسیانەوە لە وشەی سەسیالزم, تەنانەت دەزگای ئەیباکی جولەکەش دژی وەستانەوە بەهۆی هەڵوێستەکانیەوە سەبارەت بە چارەسەری دۆزی فەڵەستین و ئیسرائیل .

وەرای ئەوەی خۆی جووەو لە کێڵگە بە کۆمەڵەکانی جوشدا گەورە بووە, ساندەرز موعجەبی بیوجین فیکتەر دیبسە, چالاکوانی کرێکاری و هەڵسوڕاوی بەرجەستەی سەسیالستی سەرەتاکانی سەدەی بیستی ئەمەریکایە, کە لە ساڵی 1912 زیاتر لە 6%ی دەنگەکانی ئەمەریکای هێنایەوە, بانگەوازی روخانی سەرمایەداری و دامەزراندنی کۆمەڵگای سەسیالستی دەکرد, تەکانی گەورەی بە بیری سەسیالستی لە وڵاتە یەکگرتووەکانی ئەمەریکا دا, ئێستا ساندەرزیش بە تەمەنی 78 ساڵانەی گەنجانەوە ئەمسەرو ئەوسەری ئەمەریکا دەکات, وێڕای زۆری نەیارەکانی , بەڵام بە وڕەو توانایەکی گەنجانەوە بەرەو بە هەڵمەتەکەی دەدات, پارە لە دەوڵەمەندەکان وەرناگرێت بە بانگەشە, بەڵکە دەیەوێت بە یاسا بەخششەکان ڕێك بخات و کۆتایی بە کورسی کڕین بهێنێت, ناوەندی کۆمەکەکانی 15 دۆلارن.

مایکل کازین مێژوو نوس و مامۆستای زانکۆی جۆرج تاون لە نیورۆك تایمز نووسی ساندەرز لەکاتی دۆڕانیشیدا هەر براوەیە, چونکە بەرنامەی خۆی کردە بەرنامەی هەڵبژاردن , سەسیالزمی کردە دیاردە, ئەکسایە کۆرتیز ئەندامی کۆنگرێس لەسەر پارتی سەسیالست دیموکراتی ئەمەریکا دەڵێت : گرنگیم بە سیاسەت نادا, لە دوکانێك کارم دەکرد, ساندەرز هێنامیە ناو سیاسەتەوە, دوای کاندیدکردنی بیرنی ساندەرز , پارتی سەسیالست دیموکراتی ئەمەریکا ژمارەی ئەندامانی لە 6 هەزارەوە گەیشتە 56794 ئەندام ناوەندی تەمەن لە 60 ساڵەوە دابەزی بۆ 33 ساڵ , ئەکسایەش ئێستا دوای ترامپ دووەم ئەستێرەی سیاسەتە لە ئەمەریکا , لە هەڵبژاردنی پێشوو ساندەرز 13 ملیۆن دەنگی هێنایەوە.

وێڕای باڵەی نەرێتی دیموکراتەکانی نزیك لە وۆڵ ستریت کە توانای خۆیان یەکخستووە دژ بە ساندەرز , راگەیاندنەکانیش شێوەی مان و نەمانی لە گۆڕێ دەکەن, کە زۆرینەیان لە لایەن ملیاردێرە ئەلیگارشیەکانەوە کڕدراون, ساندەرز کەناڵەکانی راگەیاندن بە ئامرازی هەڵخەڵەتێنەر بە دەست سەرمایەدارانەوە دەزانێت.

ژماردنە ئابەوبەرەکەی هەڵبژاردنە ناوخۆییەکەی دیموکراتەکان لە ئەیۆوا کە بەرپرسی حیزبی دیموکرات بووە قوربانی و دەستی

کەشایەوە, کۆمپانیای شادوز کە ئەرکی ژماردنەکەی لە ئەستۆ بوو , متمانەی نەهێشت , دەریخست لە پشت هەڵبژاردنەکانەوە, فێڵ و گزی و سات و سەودا هەیە, حیزب دەبێت لە بەرامبەر کاندیدەکانی بەلایەن بێت, کەچی وا نییە.

لە هەڵبژاردنی ساڵی 2016 ەشدا , ساندەرز دور خرایەوە, دوبارەی سیناریۆکەیە ئەمەی لە ئەیۆوا بینیمان, ئەمەریکا تژییە لەم نموونانە, لە ساڵی 2000لە فلۆریدا جێب بۆش حاکم بوو, دەنگەکانی ئال گۆری سوتاند لە بەرژەوەندی بۆش, تا سەری خست, لە ساڵی 2004 یش بۆش بەرامبەر کێری وایکردەوە, تەنها بەرامبەر ساندەرز وا نییە, لە فیلادلفیا بەرپرسی حیزبی دیموکرات بوب رادی هەڕەشەی کرد لە ئەندامانی پارتەکەی کە دەنگیان بە کاندیدێکی پارتی خێزانی کرێکاران ” wfp, 52748 ” ئەندام ” بەناوی برۆکس داوە لە هەمبەر کاندیدی کۆمارەکان, بە یەکەمجار لە مێژووی شارەکەدا سەرکەوت بۆ ئەنجومەنی شارەکە, لە کاتێکدا پارتی خێزانی کرێکاران کار بۆ سەر خستنی لیستی ئەلیسا بیس وارن و پارتی دیموکرات دەکەن.

ساندەرزو گەنجاندەزگای شیج بە هاوکاری دەزگای کولیج بولس لە راپرسییەکدا رایگەیاند نیوەی قوتابیانی زانکۆی ئەمەریکی پشتیوانی بیرنی ساندەرز دەکەن بۆ هەڵبژاردنی سەرۆکایەتی ئەمەریکا, ئەلیزابیس وارین کە پێشکەوتنخوازێکی دیکەی کاندیدەکانە پشتیوانی دووەمی هەیە بە رێژەی 18% و ئەندرۆ یانغ ” أندرو یانغ کە داوای موچەی بنەڕەتی 1000 دۆلار بۆ هەمووان دەکردو دروشمی “نە چەپ, نە ڕاست, بۆ پێشەوە” ی هەڵبژاردبوو 10% ی پشتیوانی گەنجانی هەبوو, دواتر پاشەکشەی کرد , و…… بێنی براون بەرپرسی بەشی لێکۆڵینەوە لە دەزگای شیج رایگەیاند دوو کێشە بنچینەیین بۆ قوتابیانی زانکۆ ژینگەو نا یەکسانی داهات, لەسەر ئەم بنچینەیە دەنگ دەدەن, ئەم داواکارییانەش لە بەرنامەی ساندەرزدا هەن.هاوکات بە پێی راپرسییەکان ساندەرز لەناو گەنجان و کرێکاران لە پێشەوەی هەمووندا بوو لە نیو هامبشیر, گەنجان بە رێژەی 51% دەنگیان پێ داوە.

کورسی سەرۆکایەتی و شەڕی ئەلگارشییەکان

تا 3ی فیبریوەری ئەمساڵ بانگەشەی هەڵبژاردنی کورسی سەرۆك کۆماری 2,18 ملیار دۆلار لە هەڵمەتی هەڵبژاردنەکەی خەرجکراوە, شەڕی قورسەکە هێشتا زۆری ماوە, سێ ئەلیگارشی زەبلاح لە شەڕەکەدان ئەوانیش بلۆمبەرگ 386 ملیۆن دۆلاری خەرجکردوە, تۆم ستایەر 199,99

ملین دلار, ترامپ 232 ملیـن دلار.
بانگشی هبژاردنی سرك كماری ل سای 2016 بی 6,51 ملیار دلار تچووی بوو,ل سای 2012 دا بی 6,29 ملیار دلارو ل سای 2008 بی 5,29 ملیار دلار تچوی بانگشی هبژاردنكان بوو, بم پیی سا ل دوای سا نرخی كورسییك ل برز بونودای.
ساندرز دیوت ششكی سیاسی دژ بم دیاردی كورسی كین ئنجام بدات, ب تایبت ل پرسی سیاسی و لناویشیاندا دنگدن و كینی كورسی سركایتی ل لاین ملیاردركانو, دیوت دسات بگتو ب زرینی خك ك ب سرمایـن .
پیًشتر بلمبرگ ل نوان ساانی 2002 ب 2013 , زیاتر ل 270 ملین دلاری خرج كرد ب كینی پستی پارزگاری شاری مزنی نیـیرك , ئستا دیوت همان پرس دوبار بكاتو ب كینی كشكی سپی, بمش ململانی سیاسی ل ململانی برنامو جیهان بینییكانو د بت ململانی كینی كورسی سرك كماری.

ساندرز دت سامانی بلمبرگ هاوتای ب سامانی 125 ملین ئمریكی هزار , ئمش ل بنتو كاركی نا ئخلاقی گوری, رخنی ل هوستكانی بلمبرگ سبارت ب لانی كمی كر , ئاسایش ب تایبت برامبر ب رش پستكان, باج لسر دومندكان و ركخستنی ستریت گرت.بلمبرگ تا ئستا زیاتر ل 300 ملین دلاری تنها ل پپاگندی تلفزینی خرج كردوو, رژان ملینك دلار ل ریكلامی فیسبووك خرج دكات, 40 ملین دلاری تنها ب هبژاردنی 3ی می سشمی گور ترخان كردوو, ك هاوتا ل 14 هرم هبژاردن بو دچت, 40 ملین دلاری ب هبژاردنی كالیفرنیاو 33 ملین تكساس, ….
ترخانكردوو , وك رایگیاند ئركی تنها ئوی رگری بكات ل درچوونی ساندرز, ب پشت بستن ب بای راستی دیموكراتكان.بلمبرگ تاوانبار ب رگزپرستی, مامی خراپ ل گ ژنان, خ دزینو ل باج…, هرچند دت دوای سركوتن كمپانیا راگیاندنكم دفرشم ب ئوی برزوندییكان لكندن وك ئستای ترامپ.

ساندرزو ससیالزم

ئنجومنی راوژكارانی ئابووری ئمریكا, بیرنر ساندرزی ل پا ماركس و لینین و ماو ریز كرد, تر ریجان ل فكس نیوز هرشی توندی كرد سر وتی دانمارك و ب وتی ناشرینی سسیالستی ناوی برد, ماویك بهی ساندرزو ب گودان ئوی ل وتانی

ئەسکەندەنافی بەتایبەتیش دانمارك و فینلەند, راست لەسەر حوکمن یان چەپ, بەهۆی سیاسەتی پەروەردەو تەندروستی و ژینگەییەکەیانەوە, لە لایەن باڵی راستی ئەنتی سەسیالستی کۆمارییەکانەوە هێرش دەکرێتە سەریان.

ساندەرز دەیڵێت هەندێ ریفۆرم بکات وەك هاوپەیمانە ئەوروپییەکانی ناتۆ لە ئەوروپا, نەك سەرمایەداری بڕوخێنێت, نە سەسیالزمەکەی ساندەرزو نە ئەوەی دانمارك و سوید, نە ئەوەی فۆکۆیاماش کە بە پێویستی دەزانێت بە ئێستای مرۆڤایەتی دوای واز هێنانی لە تیۆری کۆتایی مێژووەکەی, لە کۆتاییدا چارەسەری ریشەیی کێشەکانی سستەمی سەرمایەداری ناکەن, ئەم سەسیالیزمە موڵکداریەتی تایبەتی هەڵناوەشێنێتەوەو حکومەتی کرێکاریش دانامەزرێنێت, بگرە هەر سەرمایەداری بە کۆمەك ویژدان و مکیاجەوە لەسەر تەختی دەسەڵات دەهێڵێتەوە.

کەسەك داوای کرێ زیاتر و هاوکاری و پشتیوانی بکات بە سەسیالستی دەدەنە قەڵەم,ئێستا زۆر لە ئەمەریکییەکان بە پۆزەتیف سەیری سەسیالزم دکەن, سەسیالزم کرێی زیاتر و بیمەی تەندروستی و بێکاری و خوێندن بە خۆڕایی و ... بێت , بەخێر بێت.
لە راپرسییەکی پەیمانگای کول ئاپ دا 65%ی دەنگدەران بۆچونی پۆزەتیفیان لەسەر سەسیالزم هەیە, ساندەرز دەڵێت ئەوان دەتان ترسێنن بە سەسیالزم لە راستیدا خۆیان سەسیالستخوازی کۆمپانیاکانن, بەڵام ئەمە سەسیالستی زۆرینەیین, بانگەشەی ساندەرز وایکردووە لە دەوڵەتێکی سەرکوتکەری نەریتخوازی توندی بیری سەسیالستی وەك ئەمەریکا, وایکردووە لە هەموو کات زیاتر گفتوگۆ بکرێت لەسەر وشەی سەسیالزم.

هەرچەندە ساندەرزپێشەنگ بوو لە بزووتنەوەی 15 دۆلار بە کاژێرێك کارو پشتیوانی داخوازەکانی مامۆستایان , لە یەکێتی مامۆستایانی شیکاگۆ , بە کەمترین لە نیوەی دەنگەکان رەتی کردەوە پشتیوانی بانگەشەی ساندەرز بکەن, 136 دژ , 121 لە گەڵ و 28 بێلایەن , بەهۆی هەڵوەستی ئەپەرتەنستیانەی سەرکردەکانییەوە, لە یەکێتی کرێکرانی پۆست, پەرستیارانی یەکگرتوی نیشتمان, کرێکارانی کارەبا, ساندیکی کرێکارانی لۆس ئەنجلس و ......پشتیوانی هێمەتەکەین , وەڵای زۆرینەی پارتە چەپ و مارکسییەکانی ئەمەریکا لە نەویاندا پارتی سەسیالست دیموکرات و حیزبی شیوعی.ئەم بزاوتە جێگای ڕێزو پشتیوانی و گرنگە بە بزاوتی سەسیالستی جیهانی, ئەوەی جیمی کۆربین و بیرنی ساندەرز کردیان لە دوو وڵاتی نەرێت پارێزدا, گرنگی مێژووی خۆی هەبوو, بە

دەرنەچونیشیان خزمەتی گەورەیان بە بزووتنەوەی سۆسیالستی کردو جێی خۆیەتی پەندو ئەزموون لە تاقیکردنەوەکانیان وەربگرتەت, بەکارهێنانی پارتی سەرمایەداری بە ئامانجی سۆسیالستی. بەڵام تاکە رێگا سۆسیالزمەکەی کارل مارکسە لە سەردەمی ئێستادا بۆ جێگرتنەوەی سستەمی سەرمایەداری کە رۆژ لە دوای رۆژ وەحشیگەراییەکەی لە بواری نایەکسانی, جەنگ و وێرانکردنی ژینگە.. دەردەکەوێت, سۆسیالزمێك بە تامی مرۆڤایەتی بە سەردەمی پیشەسازی زیرەك و شۆڕشی چواری پیشەسازی و لە دایك بوونی بریکاریا.